

MARKUS

15:1-32

Jezus wordt berecht, ter dood veroordeeld
en gekruisigd.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/markus/15-1-32

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Jezus' nachtelijke processen	4 min	4
2	Het Sanhedrin en de Romeinse doodstraf	3 min	6
3	De politieke aanklachten tegen Jezus	3 min	7
4	Jezus wordt aan Pilatus overgeleverd	3 min	9
5	'U zegt het': Jezus' antwoord verklaard	2 min	11
6	Jezus' Koninkrijk is niet van deze wereld	3 min	12
7	De beschuldigingen en Jezus' zwijgen	2 min	15
8	Jezus voor Herodes	4 min	17
9	Barabbas, de zoon van een vader	4 min	19
10	Pilatus stelt Jezus tegenover Barabbas	2 min	20
11	Jezus geseld en aan het volk getoond	2 min	21
12	Wat Pilatus mogelijk over Jezus wist	4 min	23
13	Waarom Pilatus Jezus wilde vrijlaten	2 min	24
14	Pilatus bezwijkt voor de chantage	2 min	26

15	Het vonnis, de geseling en de spot	2 min	27
16	De tijdrekening rond de kruisiging	3 min	29
17	Simon van Cyrene draagt het kruis	2 min	30
18	Alexander en Rufus, Simons zonen	4 min	31
19	Golgotha en de vervulde profetieën	4 min	33
20	De spot met Jezus aan het kruis	3 min	35
21	Wie waren de twee misdadigers?	3 min	37
22	Een misdadiger komt tot inkeer	2 min	38
23	Geloof in Jezus' toekomstige Koninkrijk	3 min	39
24	Redding op het sterfbed en het paradijs	2 min	41
	Om verder te lezen		42

1

Jezus' nachtelijke processen

Nu komen we bij Markus hoofdstuk 15. Als je het je herinnert: in hoofdstuk 14 was Jezus gearresteerd en naar het Sanhedrin gebracht, naar een inderhaast belegde bijeenkomst midden in de nacht. Daar zochten ze naar een manier om Hem volgens hun wet te veroordelen. Ze wilden dat hun vonnis ten minste enige gerechtigheid vertoonde, dus wilden ze iets vinden wat er mis was met Hem. Dat was hun eerste vergissing. Ze konden niets vinden wat er mis was met Hem. Ze probeerden getuigen op te roepen die Hem vijandig gezind waren, maar zelfs hun getuigen waren het niet met elkaar eens. Ze konden geen twee getuigen vinden die het eens waren over één beschuldiging tegen Hem.

Dus uiteindelijk trad de hogepriester zelf, Kajafas, naar voren en ondervroeg Jezus. Hij bezwoer Hem in de Naam van God te verklaren of Hij de Messias was, de Zoon van de levende God — de Zoon van de Gezegende, zoals hij het in Markus uitdrukte. Omdat Jezus plechtig bezworen was te antwoorden, erkende Hij dat Hij dat is. Toen noemden ze dat godslastering. Ze waren blij dat ze iets tegen Hem hadden gevonden.

Maar was het godslastering? Als een mens niet God is en zegt dat hij God is, dan neem ik aan dat dit godslastering is. Dat is niet de technische betekenis van godslastering. Van godslastering is eigenlijk sprake wanneer je kwaadsprekt over God, God vervloekt, God belastert of oneerbiedig over God spreekt. Ik neem aan dat wanneer een mens zegt dat hij God is, hij oneerbiedig over God spreekt, omdat hij God daarmee verlaagt tot het niveau van een mens. Maar Jezus was God, dus Hij was duidelijk niet schuldig aan godslastering.

Dit heb ik destijds trouwens niet vermeld, maar het proces voor het Sanhedrin, midden in de nacht toen Hij gearresteerd was, was het tweede proces. Hij verscheen eigenlijk eerst korte tijd voor de hogepriester Annas. We weten niet precies wat daar gebeurde. Maar ik wil dat je beseft hoe vaak Jezus in de loop van één nacht en één ochtend terechtstond, want tussen het moment waarop Hij werd gearresteerd en

het moment waarop Hij werd gekruisigd, stond Hij in feite zes keer terecht. Hij werd drie keer gehoord door afzonderlijke Joodse rechtbanken en drie keer door Romeinse rechtbanken.

Het eerste proces staat alleen in het Evangelie van Johannes opgetekend. Daarom zijn we eraan voorbijgegaan, omdat we het in Markus niet tegenkwamen. Maar in Johannes hoofdstuk 18 lezen we in vers 12 over de arrestatie van Jezus. Johannes 18:12 zegt:

De afdeling soldaten dan en de overste over duizend en de dienaars van de Joden namen Jezus gevangen en boeiden Hem.

JOHANNES 18:12

Dus Hij gaat voor Annas staan, maar dat is niet het Sanhedrin. Het is alsof ze hun slachtoffer aan de oudere hogepriester tonen, kennelijk om zijn goedkeuring te krijgen en hem een genoeg te doen. Maar in Johannes 18:24 staat:

Annas nu had Hem gebonden naar Kajafas, de hogepriester, gezonden.

JOHANNES 18:24

Jezus werd in de verzen 19 tot en met 23 kort door Annas ondervraagd en daarna werd Hij naar Kajafas gestuurd.

Kajafas was degene die midden in de nacht het Sanhedrin leidde, waarover we in Markus hoofdstuk 14 hebben gelezen. En Kajafas was degene die Jezus ondervroeg. Hij stond dus voor Annas en werd kort ondervraagd. Daarna werd Hij geboeid naar Kajafas gestuurd, en daar werd Hij wegens godslastering veroordeeld.

2

Het Sanhedrin en de Romeinse doodstraf

Daarna moesten ze na het aanbreken van de dag opnieuw beraadslagen. Dat zien we in hoofdstuk 15, vers 1:

En meteen, 's morgens vroeg, beraadslaagden de overpriesters met de oudsten en schriftgeleerden en heel de Raad, en nadat zij Jezus gebonden hadden, brachten zij Hem weg en leverden zij Hem over aan Pilatus.

MARKUS 15:1

Vers 1 behandelt in één enkel vers nog een rechtszitting. Dit vond plaats nadat ze Hem de voorafgaande nacht al wegens godslastering hadden veroordeeld. Ze kwamen na het aanbreken van de dag opnieuw bijeen om te bepalen welke aanklachten ze bij Pilatus tegen Hem zouden inbrengen.

Toen de Romeinen ongeveer honderd jaar daarvoor het gebied hadden veroverd, hadden ze het Sanhedrin, de Joodse rechtbank, een grote mate van autonomie gegeven bij het regelen van de interne aangelegenheden van de godsdienstige gemeenschap. De Romeinen wilden zich daar niet mee bemoeien. Ze vonden niet dat ze enige deskundigheid bezaten op het gebied van de Joodse godsdienst en de bijbehorende wetten, en de Joden mochten hun godsdienst uitoefenen. De Romeinen stonden het Sanhedrin, de godsdienstige rechtbank, dus toe om de Joodse wet te handhaven, met één uitzondering: de Romeinen gaven die rechtbank niet het recht om iemand terecht te stellen.

Dat was voor de Joden een probleem, omdat veel van hun wetten de doodstraf voorschreven. Maar als de Joden iemand schuldig bevonden aan iets waarop de doodstraf stond, konden ze die persoon niet doden. Ze moesten die persoon aan de Romeinen overdragen en de Romeinen ervan overtuigen hem terecht te stellen.

Er waren uitzonderingen — geen wettelijke uitzonderingen, maar uitzonderingen waarbij een menigte optrad — zoals toen Stefanus werd gestenigd. Dat was een spontaan optreden van een menigte, en waarschijnlijk had de menigte zich verspreid voordat de Romeinen konden verschijnen. Het zou moeilijk zijn geweest om daarvoor één bepaalde persoon te arresteren, omdat heel veel mensen Stefanus stenigden. Maar als het om een kruisiging of een geplande terechtstelling ging, hadden de Joden geen toestemming om dat te doen. Ze hadden evenmin toestemming om iemand te stenigen, maar dat deden ze in strijd met de wet. Ze moesten Pilatus dus zover zien te krijgen dat hij ermee instemde Hem te doden. Het probleem was dat Pilatus een Romein was, een heiden. De aanklacht op grond waarvan Jezus door het Sanhedrin was veroordeeld, was godslastering tegen Jahweh. Wat zou Pilatus dat kunnen schelen? Pilatus lasterde Jahweh in zijn vrije tijd waarschijnlijk graag, alleen maar om de Joden dwars te zitten. Hij zou het beslist niet zien als iets waarvoor je een man moest kruisigen. Hij zou het zelfs kunnen zien als een reden om met die man bevriend te raken. Als Hij de God van Israël lastert: „Elke vijand van de God van Israël is een vriend van mij.” Tenminste, als je Pilatus bent en een Romein bent.

3

De politieke aanklachten tegen Jezus

Ze wisten dat ze niet zomaar naar Pilatus konden gaan en zeggen: „Deze Man heeft onze God gelasterd, en onze wet eist dat Hij ter dood wordt gebracht. Maar wij kunnen het niet doen, dus doe jij het voor ons.” Ze gingen ervan uit dat Pilatus daar geen begrip voor zou hebben. De reden dat ze bij het aanbreken van de dag bijeenkwamen, was dat ze wilden bedenken welke andere beschuldigingen ze tegen Jezus konden inbrengen. Die moesten Pilatus ervan overtuigen dat Jezus een slecht mens was en uit de weg geruimd moest worden.

Je beseft met welk probleem ze te maken hadden, want Pilatus mocht deze Joden niet. De Romeinen en de Joden mochten elkaar totaal niet. Pilatus en deze overpriesters waren bepaald geen vrienden. Ze vonden het juist leuk elkaar te sarren en kwaad te maken. Dat ging zelfs zo ver dat Pilatus troepen de tempel in stuurde en Joden afslachtte terwijl ze daar God aanbaden. We lezen in Lukas hoofdstuk 13 over zo’n

geval. Pilatus slachtte enkele Joden af terwijl ze in de tempel God aanbaden, alleen om te laten zien dat hij ermee weg kon komen, alleen om hen kwaad te maken. Hij mocht hen niet en zij mochten hem niet.

Als de Joden met een Joodse gevangene naar Pilatus kwamen en zeiden: „We willen dat je deze kerel doodt”, zou Pilatus zeggen: „Wacht eens even. Waarom willen jullie Joden dat ik een van jullie eigen volksgenoten dood? Wat is hier aan de hand?” Ze moesten met een of andere aanklacht komen die geloofwaardig klonk, die zowel voor hen als voor Pilatus aanstootgevend zou klinken. En er waren niet veel beschuldigingen die dat konden zijn.

Wat ze bedachten, was Hem ervan te beschuldigen dat Hij een opstand veroorzaakte en de mensen opdroeg geen belasting aan de keizer te betalen. Daar zou Pilatus zich zorgen over moeten maken. Maar het was niet waar, en Pilatus zou er niet in trappen, zoals we zullen zien. Ze kwamen hiermee: „Jezus heeft gezegd dat Hij de Koning van de Joden is.” Dat zou Pilatus moeten verontrusten, want de koning van de Joden was Rome, de Romeinse keizer. Als een Joodse man zegt dat Hij de Koning van de Joden is, klinkt dat als een politieke uitspraak. Dus toen ze Jezus naar Pilatus brachten, voerden ze dat tegen Hem aan.

In vers 1 staat:

Ze leverden Hem uit aan Pilatus.

Vers 2 zegt:

En Pilatus vroeg Hem: U bent de Koning van de Joden? En Hij antwoordde hem en zei: U zegt het.

MARKUS 15:2

Blijkbaar was dat de aanklacht die ze inbrachten. Hier wordt ons niet verteld wat ze tegen Pilatus zeiden, hoewel dat in het Evangelie van Johannes wel gebeurt. Het Evangelie van Johannes is in sommige delen van dit verhaal over wat er in het gerechtsgebouw van Pilatus gebeurde veel vollediger.

4

Jezus wordt aan Pilatus overgeleverd

In Johannes 18 vinden we een interessante dialoog tussen de Joden en Pilatus. In vers 28 staat:

Ze brachten dan Jezus van Kajafas naar het gerechtsgebouw, en het was 's morgens vroeg. En zij gingen het gerechtsgebouw niet in, opdat zij niet bezoedeld zouden worden, maar het Pascha konden eten.

JOHANNES 18:28

Dat pretorium was het hoofdkwartier van de gouverneur in Jeruzalem.

Als ze het huis van een heiden binnengingen, dachten ze dat ze verontreinigd zouden worden en niet verder aan de weeklange viering van het Pascha konden deelnemen.

Pilatus dan ging naar buiten, naar hen toe en zei: Welke aanklacht brengt u tegen deze Mens in? Zij antwoordden en zeiden tegen hem: Als Deze geen misdadiger was, zouden wij Hem niet aan u overgeleverd hebben.

JOHANNES 18:29-30

Uit hun antwoord blijkt heel duidelijk dat Pilatus spottend en sceptisch was: „Waarom brengen jullie deze Man bij mij?” Hij suggereerde: „Ik betwijfel of Hij iets heeft gedaan waarover ik me zorgen zou moeten maken. Waarom zouden jullie een Jood bij mij brengen en mij vragen iets met Hem te doen? Waarom pakken jullie Hem niet zelf

aan?” Ze zeiden: „We zouden Hem niet bij je hebben gebracht als Hij geen misdadiger was. Laat het idee dat Hij onschuldig is dus maar varen. Als Hij geen kwaaddoener was, zouden we Hem niet aan je hebben overgeleverd.”

Pilatus dan zei tegen hen: Neemt u Hem en oordeel Hem volgens uw wet. De Joden dan zeiden tegen hem: Het is ons niet geoorloofd iemand te doden.

JOHANNES 18:31

Johannes merkt in vers 32 op:

Dat gebeurde opdat het woord vervuld zou worden dat Jezus gesproken had, toen Hij aanduidde wat voor dood Hij zou sterven.

JOHANNES 18:32

Wat betekent dat? Het betekent dat Jezus zei dat Hij verhoogd zou worden. Ik denk dat Hij in het twaalfde hoofdstuk van Johannes erover spreekt dat Hij, wanneer Hij verhoogd wordt, alle mensen tot Zich zal trekken. Johannes zei dat Hij dit sprak om te voorspellen op welke wijze Hij zou sterven. Het betekent dat Hij aan een kruis verhoogd zou worden.

Johannes ziet dit als een vervulling. Pilatus zou degene zijn die opdracht gaf tot Zijn terechtstelling, en dat zou aan een kruis zijn. De Joden zouden geen kruisen gebruiken; de Romeinen gebruikten kruisen. De Joden konden Hem dus niet ter dood brengen volgens hun methode, die steniging zou zijn geweest. Uiteindelijk legden ze het in Romeinse handen, wat zou betekenen dat Hij gekruisigd werd. Dit vervult Jezus' voorspelling dat Hij verhoogd en gekruisigd zou worden.

5

‘U zegt het’: Jezus’ antwoord verklaard

Daarna ging Pilatus het pretorium weer binnen, riep Jezus en zei tegen Hem:

Pilatus dan ging het gerechtsgebouw weer in, riep Jezus en zei tegen Hem: Bent U de Koning van de Joden?

JOHANNES 18:33

Dit is de vraag waarbij we in Markus 15:2 zijn aangekomen. Pilatus vroeg Hem:

En Pilatus vroeg Hem: U bent de Koning van de Joden? En Hij antwoordde hem en zei: U zegt het.

MARKUS 15:2

Jezus antwoordde en zei tegen hem:

Het is zoals jij zegt.

In het Grieks bestaan de woorden Het is zoals jij zegt in Mattheüs, Markus en Lukas uit slechts twee woorden:

Dat zeg jij.

Hij antwoordde en zei tegen hem:

Dat zeg jij.

Er staan in de aangehaalde Engelse vertalingen enkele woorden cursief, omdat het letterlijke „Dat zeg jij” niet als een volledige gedachte klinkt. De New King James, de New American Standard, de NIV en enkele andere Engelse vertalingen voegen woorden toe die overeenkomen met „Het is zoals”. De HSV geeft de uitdrukking weer als „U zegt het”. Dan wordt het in die Engelse vertalingen dus:

Het is zoals jij zegt.

Met andere woorden: „Ja, dat ben Ik.”

De King James voegde andere woorden toe en liet Hem zeggen:

Jij zegt dat Ik het ben, wat een ander soort uitspraak is.

Jij zegt dat ik het ben.

Zo laat de King James Jezus hem antwoorden. Maar in het Grieks staat er alleen:

Dat zeg jij.

Alle moderne vertalingen lijken ervan uit te gaan dat Hij zei:

Het is zoals jij zegt, of, zoals wij zeggen: „Dat heb jij gezegd.”

Het is interessant dat Jezus hier niet met zoveel woorden zegt: „Dat ben Ik.” In plaats daarvan zegt Hij: „Dat heb jij gezegd, niet Ik.” Hij let op wat Hij zegt. Waarschijnlijk houdt een stenograaf alles bij wat Hij zegt. Daarom zegt Hij niet: „Ik ben de Koning van de Joden.” Op dit moment zegt Hij dat niet ronduit.

6

Jezus' Koninkrijk is niet van deze wereld

De manier waarop Hij in het Evangelie van Johannes antwoordde, in Johannes 18, was zelfs nog iets ontwijkender. In Johannes 18:33 zei Pilatus:

Pilatus dan ging het gerechtsgebouw weer in, riep Jezus en zei tegen Hem: Bent U de Koning van de Joden?

JOHANNES 18:33

In vers 34 antwoordde Jezus hem:

Jezus antwoordde hem: Zegt u dit uit uzelf of hebben anderen het u over Mij gezegd?

JOHANNES 18:34

Met andere woorden: „Ben je hier zelf in geïnteresseerd, of herhaal je alleen maar iets wat je hebt gehoord, namelijk dat Ik de Koning van de Joden ben?”

Pilatus antwoordde:

Pilatus antwoordde: Ben ik soms een Jood? Uw eigen volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt U gedaan?

JOHANNES 18:35

Met andere woorden: „Waarom zou het mij iets kunnen schelen of U de Koning van de Joden bent? Wat heeft dat met mij te maken? Ik ben toch geen Jood?”

Jezus antwoordde:

Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Als Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden overgeleverd zou worden, maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.

JOHANNES 18:36

Daarop zei Pilatus tegen Hem:

Pilatus dan zei tegen Hem: U bent dus toch een koning? Jezus antwoordde: U zegt dat Ik een Koning ben. Hiervoor ben Ik geboren en hiervoor ben Ik in de wereld gekomen: om voor de waarheid te getuigen. Iedereen die uit de waarheid is, geeft aan Mijn stem gehoor.

JOHANNES 18:37

Jezus antwoordde:

Jij zegt dat Ik koning ben. Hiervoor ben Ik geboren en hiervoor ben Ik in de wereld gekomen: om van de waarheid te getuigen. Iedereen die aan de kant van de waarheid staat, luistert naar Mijn stem.

Je kunt zien dat toen Jezus zei:

Mijn koninkrijk is niet van deze wereld, Pilatus zei: „O, dus U geeft toe dat U een koning bent?” Jezus zei:

Jij zegt dat Ik koning ben.

Dat is ongetwijfeld wat in Markus 15 wordt samengevat en wat we terugvinden in Jezus' antwoord aan het einde van vers 2. Hij zei:

En Pilatus vroeg Hem: U bent de Koning van de Joden? En Hij antwoordde hem en zei: U zegt het.

MARKUS 15:2

Hij antwoordde:

Dat zeg jij, of:

Het is zoals jij zegt.

Er volgt nog een verdere dialoog. Markus heeft dit duidelijk aanzienlijk ingekort en heeft eenvoudigweg het uiteindelijke antwoord gegeven dat Jezus op de vraag gaf, in plaats van de hele dialoog die tussen de vraag en het antwoord plaatsvond. Het Evangelie van Johannes geeft ons die uitgebreidere informatie.

7

De beschuldigingen en Jezus' zwijgen

Markus 15:3 zegt:

En de overpriesters beschuldigden Hem van veel dingen, maar Hij antwoordde niets. En Pilatus stelde Hem opnieuw een vraag en zei: Antwoordt U niet? Zie, hoeveel zij tegen U getuigen! Maar Jezus antwoordde helemaal niets meer, zodat Pilatus zich verwonderde.

MARKUS 15:3-5

Ergens midden in deze paar verzen, vers 2 tot en met 5, was er een onderbreking die Markus niet vermeldt, maar Lukas wel. Die staat in Lukas 23. Het is tamelijk interessant, want hierdoor weten we dat Jezus voor drie verschillende Romeinse rechtbanken heeft gestaan: twee keer voor Pilatus en één keer voor Herodes, zo bleek.

Hoe dat gebeurde, staat in Lukas 23:5. Vers 4 zegt:

Pilatus zei tegen de overpriesters en de menigten: Ik vind geen schuld in deze Mens.

LUKAS 23:4

Dat is vlak nadat Jezus in Lukas 23:3 zei:

Toen vroeg Pilatus Hem: U bent de Koning van de Joden? Hij nu antwoordde hem en zei: U zegt het.

LUKAS 23:3

dus daar loopt een parallel mee. Pilatus gaat naar buiten en zegt tegen de overpriesters en de menigte:

Ik kan niets vinden waaraan deze man schuldig is.

Maar zij drongen des te sterker aan en zeiden: Hij hitst het volk op door in heel Judea onderwijs te geven, van toen Hij begon in Galilea tot hiertoe.

LUKAS 23:5

Die uitspraak van hen moet zijn waar Markus in Markus 15:3 naar verwijst, wanneer daar staat:

En de overpriesters beschuldigden Hem van veel dingen, maar Hij antwoordde niets.

MARKUS 15:3

We brengen de verschillende verslagen hier met elkaar in overeenstemming. Markus vertelt ons dat Jezus zei:

En Pilatus vroeg Hem: U bent de Koning van de Joden? En Hij antwoordde hem en zei: U zegt het.

MARKUS 15:2

of eenvoudigweg:

Dat zeg jij.

Dan vertelt hij ons dat de overpriesters Hem van veel dingen beschuldigden. Maar tussen die dingen door vertelt Lukas ons dat Pilatus tot de conclusie kwam dat Jezus nergens schuldig aan was. Hij ging dat tegen de overpriesters zeggen, en dat bracht hen ertoe deze verdere beschuldigingen te uiten. Terwijl ze dat deden, zeiden ze volgens Lukas 23:

Maar zij drongen des te sterker aan en zeiden: Hij hitst het volk op door in heel Judea onderwijs te geven, van toen Hij begon in Galilea tot hiertoe.

LUKAS 23:5

8

Jezus voor Herodes

Nu was dat een verspreking die ze niet hadden moeten maken als ze de zaak snel wilden afhandelen. Pilatus was namelijk al van mening dat Jezus onschuldig was. Ook beseftte hij dat hij hier niet gemakkelijk onderuit zou komen, omdat de Joden voet bij stuk hielden. Er stond daar een menigte achter hen. Als hij Jezus vrijliet, zouden ze boos op hem worden. Hij wist niet eens precies waarom ze zo boos op Hem waren, en blijkbaar had Jezus juist een gunstige indruk op hem gemaakt. Maar Jezus was voor hem zoiets als een heet hangijzer. Hij had hier liever niet mee te maken.

Toen Pilatus hoorde dat Jezus Zijn optreden in Galilea begonnen was, vroeg hij of deze Man uit Galilea kwam, dus of Hij een Galileeër was. Zodra hij wist dat Jezus onder de rechtsmacht van Herodes viel, namelijk Galilea, stuurde hij Hem naar Herodes. Die was toen vanwege het feest ook in Jeruzalem. Herodes was voor het feest naar het zuiden gekomen. Herodes woonde in Galilea, en Pilatus kreeg een briljant idee: “Ik wil me niet met die Jezus bezighouden. Ze zeiden zojuist Galilea. Hij is een Galileeër. Herodes, Zijn koning, is toevallig voor het feest in de stad. Wat komt dat goed uit. Ik stuur Hem gewoon naar Herodes en laat die zich hier maar zorgen over maken.” Dus stuurde hij Hem naar Herodes.

Er staat in vers 8 van Lukas 23:

En toen Herodes Jezus zag, werd hij erg blij, want hij had al lange tijd gewenst Hem te zien, omdat hij veel over Hem gehoord had; en hij hoopte een of ander teken te zien dat door Hem gedaan zou worden.

LUKAS 23:8

Hij wilde dus een voorstelling zien. Jezus interesseerde hem helemaal niets, behalve dat hij gehoord had dat Hij verbazingwekkende dingen kon doen. Hij dacht: “Dit wordt mijn kans om Hem iets voor mij te laten doen.”

Vervolgens ondervroeg hij Jezus uitvoerig, om het enigszins op een rechtszaak te laten lijken, maar Jezus antwoordde hem niets. De overpriesters en schriftgeleerden stonden daar en beschuldigden Jezus heftig. Daarna behandelde Herodes Jezus samen met zijn soldaten met minachting en bespote Hem. Hij liet Hem een schitterend gewaad aantrekken en stuurde Hem terug naar Pilatus, omdat Jezus niet wilde spreken en geen wonderen wilde doen.

Op diezelfde dag werden Pilatus en Herodes vrienden met elkaar, want daarvoor leefden ze met elkaar in vijandschap. Er wordt niet uitgelegd waarom ze vrienden werden. Pilatus hoopte dat Herodes hem deze zaak uit handen zou nemen, en Herodes stuurde Hem terug naar Pilatus. Ik weet niet waarom dat hun vriendschap zou bevorderen. Behalve misschien doordat twee mensen in zekere zin iets met elkaar gemeen hebben, wanneer ze allebei hebben nagelaten Jezus bij te staan toen ze de gelegenheid kregen Hem vrij te pleiten en het voor Hem op te nemen. Ze hadden allebei reden om te geloven dat Jezus onschuldig was, en ze hadden dat kunnen zeggen en Hem kunnen vrijlaten. Maar beide mannen hadden in die plicht gefaald. Ze zwichtten allebei voor de druk van de Joden in plaats van Jezus vrij te laten, wat ieder van hen had kunnen doen. Ik veronderstel dat de afwijzing van Jezus, om het zo te zeggen, datgene was wat ze gemeen hadden, ook al waren ze daarvoor geen vrienden geweest.

Als we dus teruggaan naar Markus 15, lijkt het erop dat Jezus na vers 3 naar Herodes werd gestuurd, maar dat Hij daarna naar Pilatus werd teruggestuurd. We gaan dus weer verder met het derde Romeinse proces tegen Jezus, de tweede keer dat Hij voor Pilatus stond. Vers 4:

En Pilatus stelde Hem opnieuw een vraag en zei: Antwoordt U niet? Zie, hoeveel zij tegen U getuigen! Maar Jezus antwoordde helemaal niets meer, zodat Pilatus zich verwonderde.

MARKUS 15:4-5

9

Barabbas, de zoon van een vader

Nu was Pilatus gewend om bij het feest één gevangene voor hen vrij te laten, wie ze maar vroegen. Er was iemand die Barabbas heette. Hij zat samen met zijn medeopstandelingen vastgeketend. Zij hadden tijdens de opstand een moord gepleegd. Ook Lukas vermeldt dat hij een opstandeling en een moordenaar was. Johannes zegt in Johannes 18:40 volgens de Engelse vertaling die de spreker gebruikt dat Barabbas een „rover” was; de HSV vertaalt dit als „misdadiger”. „Rover” is iets anders dan een opstandeling of een moordenaar, maar blijkbaar was de man schuldig aan al die dingen. Mogelijk was hij van beroep een rover en raakte hij ook eens betrokken bij een opstand waarbij enkele mensen waren gedood. Hij was dus een rover, maar hij zat voor iets anders gevangen. Hij zat gevangen wegens opstand en moord.

Nu wordt Barabbas in het parallelle gedeelte in Mattheüs 27:16 in de Alexandrijnse tekst, interessant genoeg, aangeduid met de naam Jezus Barabbas. Jezus was in die tijd een heel gewone naam in Israël. Het was de naam Jozua. Veel mensen hadden hun kinderen vernoemd naar helden uit het Oude Testament, en Jozua was een van hen. Jezus betekent eenvoudigweg Jozua. Veel ouders hadden hun kinderen dus die naam gegeven. Zo zijn er in Mexico ook veel mensen die Jezus heten, blijkbaar om dezelfde reden, behalve dan dat mensen hen naar Jezus van Nazareth vernoemen en niet naar Jozua. Maar de naam van deze man was blijkbaar Jezus, als de Alexandrijnse tekst in Mattheüs 27:16 betrouwbaar is: Jezus Barabbas.

Wat interessant is aan die naam, is Barabbas. Abbas komt van het woord Abba, vader, en bar betekent zoon van. Toen Jezus Petrus Simon Bar-Jona noemde, betekende dat Simon, de zoon van Jona. Bar-Ptolemaeus betekent zoon van Ptolemaeus. Bar-Ptolemaeus was een van de discipelen. Het betekent zoon van Ptolemaeus. Barabbas betekent zoon van een vader. Jezus, zoon van een vader, was de naam van deze man. Niet Zoon van de Vader. Jezus, de Zoon van de Vader, werd daadwerkelijk veroordeeld, en Barabbas, de zoon van een vader, werd in Zijn plaats vrijgelaten. Het is interessant wat die naam betekent en hoe dicht die als het ware bij de naam van Jezus ligt, bij de identiteit van Jezus en bij wat de naam betekent.

Er staat dat Barabbas samen met zijn medeopstandelingen geboeid was, omdat zij tijdens een opstand een moord hadden gepleegd. Ik weet niet of dit betekent dat zij in de gevangenis in de boeien zaten, of dat zij kort daarvoor waren gearresteerd en nog niet eens naar de gevangenis waren gebracht. Misschien stonden zij daar in de boeien. Zo kwamen zij onder de aandacht van de rechtbank als mogelijke kandidaten om in plaats van Jezus te worden vrijgelaten. Ik moet zeggen: de Joden zagen hem als iemand die in plaats van Jezus kon worden vrijgelaten. Pilatus liet blijkbaar ieder jaar met Pascha één gevangene van de Joden vrij die gearresteerd was, als gebaar van goede wil. Pilatus maakte niet veel van zulke gebaren.

10

Pilatus stelt Jezus tegenover Barabbas

De menigte begon luid te roepen en vroeg hem precies dat te doen, zoals hij altijd voor hen had gedaan. Maar Pilatus antwoordde hun en zei:

En Pilatus antwoordde hun: Wilt u dat ik de Koning van de Joden voor u loslaat?

MARKUS 15:9

Want hij wist dat de overpriesters Hem uit afgunst hadden overgeleverd.

Ik weet niet precies wat het verband is tussen het feit dat hij wist dat de Joden Hem uit afgunst hadden overgeleverd en zijn vraag:

Willen jullie dat ik de koning van de Joden vrijlaat?

Ik denk dat het waarschijnlijk betekent dat hij wist dat zij Jezus niet mochten. Hij wist dat zij jaloers op Hem waren en daarom wreef hij het hun onder de neus door Jezus de Koning van de Joden te noemen.

Het lijkt er inderdaad op dat Pilatus Jezus in het bijzijn van de Joden graag de Koning van de Joden noemde, omdat dat hen ergerde. Weet je nog dat Pilatus, toen Jezus werd gekruisigd, een bord boven Jezus' hoofd liet aanbrengen waarop stond:

En het opschrift met Zijn beschuldiging was boven Hem geschreven: DE KONING VAN DE JODEN.

MARKUS 15:26

De Joden kwamen naar hem toe en zeiden:

Zeg niet: 'De koning van de Joden.' Zeg: 'Hij heeft gezegd dat hij de koning van de Joden was.'

Pilatus zei:

Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

Hij zou het zo laten staan, omdat hij wist dat het de Joden hinderde wanneer Jezus de Koning van de Joden werd genoemd.

11

Jezus gegeseld en aan het volk getoond

Op dat moment was Hij volgens het Evangelie van Johannes al geslagen. Markus beschrijft in de verzen 16 tot en met 20, aan het einde van het proces, nadat Hij is overgeleverd om gekruisigd te worden, hoe Hij geslagen wordt. Maar het Evangelie van Johannes vertelt ons dat Pilatus eerder tijdens het proces had besloten Jezus te

laten geselen. Hij hoopte dat Zijn geseling voldoende zou zijn om de bloeddorst van de Joden te bevredigen, zodat zij ermee tevreden zouden zijn Jezus na alleen een geseling vrij te laten, want Pilatus wilde Jezus niet kruisigen.

Jezus was volgens het Evangelie van Johannes eerder gegeseld, had een doornenkroon gekregen en er was Hem een purperen mantel omgedaan. Daarna kwam Hij weer bij Pilatus, en toen zei Pilatus tegen het volk:

Kijk, die man.

De meeste geleerden geloven dat Jezus er heel slecht uitzag, bebloed en geslagen, en dat Pilatus hoopte dat de Joden medelijden met Jezus zouden krijgen en zouden zeggen:

Is dat niet genoeg? Willen jullie echt dat ik deze man nog meer aandoe? Waarom laten we hem nu niet gewoon gaan?

Pilatus zei wel, volgens de Engelse vertaling die de spreker gebruikt:

Ik zal Hem laten geselen en Hem daarna vrijlaten.

De HSV heeft hier algemener: „Ik zal Hem dan straffen en loslaten.” Maar de mensen bleven om de kruisiging van Jezus roepen.

Markus laat Jezus geselen nadat het proces afgelopen is. Blijkbaar zetten dezelfde soldaten Hem daarna opnieuw de doornenkroon op en sloegen zij Hem nog meer. Maar het punt is dat Jezus er heel slecht uitzag. Hij zag er niet erg koninklijk uit, bebloed en geslagen en met een doornenkroon op. Pilatus zei:

En Pilatus antwoordde hun: Wilt u dat ik de Koning van de Joden voor u loslaat?

MARKUS 15:9

Hij zei het om hen te sarren en kwaad te maken, omdat hij wist dat zij Jezus niet mochten. Zij hadden Hem uit afgunst overgeleverd.

12

Wat Pilatus mogelijk over Jezus wist

Hoe wist hij dat? Was hij eenvoudigweg een scherpzinnig beoordelaar van mensen? Mogelijk. Hij was een hooggeplaatste officier. Misschien was hij in rang opgeklommen doordat hij mensen kon doorgronden of de beweegredenen van mensen kon doorzien. Sommige mensen hebben zulke intuïties sterker dan anderen. Of wist hij al iets over Jezus voordat Jezus ooit bij hem werd gebracht? De Bijbel zegt niet dat dit zo was, maar ik heb alle reden om te geloven dat Pilatus al een dossier over Jezus had voordat het Sanhedrin Jezus ooit onder zijn aandacht bracht.

Jezus was een van die mensen om wie de Romeinen zich in veel gevallen zorgen zouden maken, omdat menigten Hem volgden en veel mensen Hem tot Messias uitriepen. Nog maar vijf dagen daarvoor was Hij Jeruzalem binnengereiden, de stad waar Pilatus woonde. Hij reed op een ezel, terwijl de mensen met palmtakken zwaaiden en zeiden dat Hij de Zoon van David was en het koninkrijk van David bracht.

Zoiets zou gewoonlijk bedreigend zijn voor de Romeinen. Zij waren altijd op hun hoede voor mensen die deden alsof zij de Messias waren, omdat Messiassen meestal revoluties tegen Rome ontketenden en de Romeinen die revoluties vervolgens moesten neerslaan. Daar slaagden zij altijd in. Zij hadden vóór Jezus al veel valse Messiassen gedood, en in de jaren na Jezus' tijd zouden zij er nog veel meer doden.

Wat interessant is, is dat Pilatus er geen belang bij had Jezus te doden. En dat terwijl Jezus vlak onder zijn neus op een ezel Jeruzalem was binnengereiden en de mensen Hem tot Messias uitriepen. Je zou denken dat dit bedreigend zou zijn voor de Romeinen. Maar ik geloof dat Pilatus er niets aan deed omdat hij al iets over Jezus wist. Bedenk dat Jezus jaar na jaar op alle feesten in het openbaar tot grote menigten in de tempel had gesproken. Ik geloof dat Jezus' activiteiten al veel eerder tijdens Zijn bediening waren gemeld, waarschijnlijk aan Pilatus toen die in Jeruzalem was. Hij zag eruit als een onruststoker, of op zijn minst als iemand die mogelijk onrust zou veroorzaken. Ik denk dat ze Hem in de gaten hadden gehouden en onderzoek naar

Hem hadden gedaan. En ik denk dat ze wisten dat Hij voor hen geen onruststoker was. Ik denk dat Pilatus beter dan de discipelen wist dat Jezus geen politieke figuur was, maar dat de Joden jaloers en afgunstig op Hem waren vanwege Zijn populariteit.

Als dit de eerste keer was dat Pilatus met Jezus te maken kreeg, toen ze deze misdadiger bij hem brachten, iemand die voor Pilatus een volslagen vreemde was, lijkt het niet aannemelijk dat hij kon weten dat de Joden afgunstig op Jezus waren. Wat kon hij aan die Man zien waar ze afgunstig op zouden zijn? Maar als hij Jezus kende als een populair figuur, iemand van wie sommigen verkondigden dat Hij de Messias was, maar die niet erg vriendschappelijk omging met de Farizeeën en de overpriesters, dan voelde Pilatus misschien enige sympathie voor Hem. Want de vijand van mijn vijand is mijn vriend. Als Jezus door het Sanhedrin gehaat werd, heeft Pilatus misschien beseft: ‘Nou, dan vormt Hij geen bedreiging voor mij.’

Het is interessant dat Pilatus zo welwillend tegenover Jezus stond en Hem zelfs wilde vrijlaten. Het was niet zo dat de Romeinen niet om het minste of geringste mensen zouden doden als ze dat wilden. Maar Pilatus was onder de indruk van Jezus.

13

Waarom Pilatus Jezus wilde vrijlaten

Bovendien wordt ons verteld dat zijn vrouw hem een boodschap stuurde terwijl Jezus terechtstond. Ze zei:

Toen hij op de rechterstoel zat, stuurde zijn vrouw hem een boodschap: Laat je toch niet in met deze Rechtvaardige, want ik heb vandaag in een droom veel om Hem geleden.

MATTHEÛS 27:19

De Romeinen waren erg bijgelovig en zagen dromen als voortekenen van de goden. Pilatus had dus de waarschuwing van zijn vrouw dat ze een droom had gehad. Hij was onder de indruk van Christus' houding. Hij was waarschijnlijk ook onder de indruk van het feit dat de Joden Hem niet mochten. Dat betekende vermoedelijk dat Jezus, vanuit Romeins oogpunt, aan de goede kant stond.

Hij was bereid Jezus te geselen, maar hij wilde Hem niet kruisigen. Hij bleef dat uitstellen en gaf pas uiteindelijk toe vanwege wat ze later zeiden: dat Jezus beweerde de Koning van de Joden te zijn, en dat dit tegen Caesar inging.

Er staat in vers 11:

Maar de overpriesters hitsten de menigte op, dat hij liever Barabbas voor hen zou loslaten. En Pilatus antwoordde opnieuw en zei tegen hen: Wat wilt u dan dat ik met Hem doen zal Die u de Koning van de Joden noemt? En zij riepen opnieuw: Kruisig Hem! Maar Pilatus zei tegen hen: Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan? En zij riepen nog harder: Kruisig Hem!

MARKUS 15:11-14

Ze waren er niet in geslaagd Pilatus ervan te overtuigen dat Jezus werkelijk iets verkeerd had gedaan, en hij was er tamelijk van overtuigd dat Jezus dat ook niet had gedaan. Hij had in elk geval nog geen ernstige beschuldigingen van strafbare daden gehoord. Hij had Jezus gevraagd naar deze beschuldiging dat Hij de Koning van de Joden was. Dat was de voornaamste beschuldiging. Ze zeiden dat Hij de Koning van de Joden was, en Pilatus had Hem daarover ondervraagd. Jezus zei:

Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Als Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden overgeleverd zou worden, maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.

JOHANNES 18:36

Hij wist dus dat Jezus een pacifist was. Hij was geen revolutionair. Hij was niet het soort koning over wie Rome zich zorgen zou maken. Pilatus dacht: 'Die beschuldiging gaat er bij mij niet in. Wat heeft Hij verder verkeerd gedaan? Wat heeft Hij verkeerd gedaan waarvoor ik Hem zou moeten kruisigen?'

14

Pilatus bezwijkt voor de chantage

Er staat dat ze alleen maar harder riepen:

Kruisig Hem!

Pilatus wilde de menigte dus tevredenstellen. Hij liet Barabbas voor hen vrij en leverde Jezus, nadat hij Hem had laten geselen, over om gekruisigd te worden. Volgens het Evangelie van Johannes was die geseling al eerder gebeurd, in Johannes 19:1.

Er staat dat Pilatus de menigte tevreden wilde stellen. Waarom wilde hij de menigte tevredenstellen? Misschien wilde hij gewoon geen oproer op zijn bord krijgen, maar het Evangelie van Johannes vertelt ons meer over wat hem beïnvloedde. Johannes 19:12 vertelt ons wat Pilatus er werkelijk toe bracht Jezus over te leveren om gekruisigd te worden. Er staat:

Van toen af probeerde Pilatus Hem los te laten, maar de Joden schreeuwden: Als u Deze loslaat, bent u niet de vriend van de keizer; iedereen die zichzelf koning maakt, verzet zich tegen de keizer.

JOHANNES 19:12

Alsof de Joden ook maar een zier gaven om Caesars welzijn. Pilatus zou weten dat ze huichelachtig deden. Maar hierin ligt een bedekte dreiging, een bedekte dreiging van chantage. 'Caesar zou er niet graag van horen dat je een misdadiger vrijlaat die beweert koning te zijn. Dat klinkt mij behoorlijk ondermijnend in de oren. Als Caesar hier op de een of andere manier over hoorde, zou dat waarschijnlijk niet goed voor je aflopen. Ik denk niet dat hij je dan als een van zijn vrienden zou beschouwen.'

Lagere overheidsfunctionarissen in het Romeinse Rijk wilden niet dat Caesar hen ook maar ergens van ontrouw verdacht. Het was moeilijk om zeker te zijn van je positie binnen de Romeinse gelederen. Want alles waardoor Caesar kon denken dat je niet volkomen loyaal was, kon ertoe leiden dat je uit je ambt werd gezet, of erger.

Pilatus zelf was daar in Palestina als gouverneur aangesteld omdat het een soort straf was. Romeinen wilden niet belast worden met het bestuur over Palestina, omdat de Joden zo onbestuurbaar waren. Ze waren zo oproerig, revolutionair en koppig.

Het lijkt er dus op dat Pilatus al enigszins in ongenade was gevallen en daarom juist die standplaats toegewezen had gekregen. Hun suggestie: 'Je bent geen vriend van Caesar als je deze man laat gaan', was eigenlijk chantage.

15

Het vonnis, de geseling en de spot

In vers 13 staat:

Toen Pilatus dan deze woorden gehoord had, bracht hij Jezus naar buiten en ging op de rechterstoel zitten, op de plaats die Lithostrotos genoemd wordt, en in het Hebreeuws Gabbatha.

JOHANNES 19:13

Dus leverde hij Hem aan hen over om gekruisigd te worden. Dat deed hij vanwege hun beleden trouw aan Caesar en hun suggestie dat het, als hij Jezus niet kruisigde, zou lijken alsof hij niet erg trouw was aan Caesar. En dat zou voor hem niet goed kunnen aflopen. Dus besloot hij uiteindelijk hun ter wille te zijn. Volgens Markus 15:15:

Pilatus nu wilde de menigte tevredenstellen en liet Barabbas voor hen los; en hij leverde Jezus, nadat hij Hem gegeseld had, over om gekruisigd te worden.

MARKUS 15:15

Dat moet de tweede geseling van Jezus zijn geweest. In vers 16 staat:

De soldaten leidden Hem het paleis binnen, dat is het gerechtsgebouw, en riepen heel de legerafdeling bijeen. Zij deden Hem een purperen mantel om, zetten Hem een gevlochten doornenkroon op en begroetten Hem spottend als Koning van de Joden. Zij sloegen Hem met een rietstok op het hoofd, bespuwden Hem en vielen voor Hem op de knieën. Nadat zij Hem bespot hadden, trokken zij Hem Zijn eigen kleren weer aan en leidden Hem naar buiten om Hem te kruisigen.

MARKUS 15:16-20

Deze mannen hadden helemaal niets tegen Jezus. Dit waren Romeinse soldaten. Voor hen was Hij gewoon een doorsneegevangene. Ze vervolgden Hem niet om enige religieuze reden. Voor hen was Hij gewoon een veroordeelde. Weet je nog dat Jezus bad voor de soldaten die Hem kruisigden? Hij zei:

En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot.

LUKAS 23:34

Ze deden gewoon hun werk, en voor zover zij wisten, was dit weer een gewone misdadiger. Dus Jezus verdroeg dit eenvoudigweg.

16

De tijdrekening rond de kruisiging

In vers 21 staat:

En zij dwongen een voorbijganger, Simon van Cyrene, die van de akker kwam, de vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis droeg.

MARKUS 15:21

We lazen zojuist in het negentiende hoofdstuk van Johannes dat het het zesde uur was toen Jezus voor Pilatus terechtstond. Er stond uitdrukkelijk dat het het zesde uur was, en Pilatus zei:

Maar zij schreeuwden: Weg met Hem, weg met Hem, kruisig Hem! Pilatus zei tegen hen: Moet ik uw Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning dan de keizer.

JOHANNES 19:15

Wat moeten we doen met deze Persoon Die de Koning van de Joden is? En zij zeiden:

Kruisig Hem!

JOHANNES 19:15

Het was ongeveer het zesde uur toen Pilatus Jezus aan de Joden overleverde. Maar hier lezen we dat het het derde uur was toen zij Hem kruisigden. Het klinkt alsof dat drie uur eerder was. Hoe kon Jezus drie uur eerder gekruisigd worden dan Hij door de rechtbank was veroordeeld?

Dit is een van de vele gevallen waarin sommige mensen denken dat de Bijbel zichzelf tegenspreekt. Algemeen wordt aangenomen dat de oplossing is dat Johannes de Romeinse manier gebruikte om de uren van de dag te berekenen. Men neemt aan dat

de Romeinen de uren van de dag berekenden zoals wij dat doen. De uren van de dag begonnen om middernacht, en daarom was het zesde uur van de dag zes uur 's morgens. Volgens het Evangelie van Johannes werd Jezus dus om zes uur 's morgens, het zesde uur, door Pilatus aan de Joden overgeleverd.

Markus gebruikte misschien de Joodse tijdrekening. De meeste mensen geloven dat hij dat deed. Hij kreeg zijn Evangelie van Petrus. Petrus was Joods, en Markus ook. Hoewel zij waarschijnlijk voor een Romeins publiek schreven, is het waarschijnlijk dat zij hun eigen manier gebruikten om de uren van de dag te berekenen. De Joodse dag begon om zes uur 's morgens. Het eerste uur was dus zeven uur 's morgens, het tweede was acht uur en het derde uur was negen uur 's morgens.

Op grond van deze twee verzen wordt daarom algemeen aangenomen dat Jezus om zes uur 's morgens door Pilatus werd veroordeeld en om negen uur 's morgens werd gekruisigd. Dat is beslist redelijk, vooral omdat Hij enige tijd werd geslagen en enige tijd werd bespot tussen het moment waarop Pilatus Hem overleverde en het moment waarop Hij werd gekruisigd. Daarna was er nog de tocht de heuvel op om gekruisigd te worden. Dat ging waarschijnlijk niet erg snel.

17

Simon van Cyrene draagt het kruis

In vers 21 wordt ons verteld dat zij Simon van Cyrene dwongen Zijn kruis te dragen. Interessant genoeg lezen we in Johannes 19:17 dat Jezus Zijn eigen kruis droeg. In Johannes 19:17 staat:

En terwijl Hij Zijn kruis droeg, ging Hij de stad uit naar de plaats die Schedelplaats genoemd wordt en in het Hebreeuws Golgotha.

JOHANNES 19:17

Ze leidden Hem dus Jeruzalem uit, terwijl Hij Zijn kruis droeg, in de richting van Golgotha. Maar op een later moment dwongen zij een andere man om het kruis van Jezus te dragen.

Daarom beelden alle toneelstukken, The Passion enzovoort, Jezus af terwijl Hij onder het kruis bezwijkt. Waarschijnlijk komt dat door Zijn mishandelingen, door de beproevingen die Hij de hele nacht had doorstaan, doordat Hij bloed had verloren, niet had geslapen, niet had gegeten en verzwakt was, zodat Jezus niet in staat was het kruis te dragen. Hoewel Hij ermee begon, kon Hij niet helemaal boven op de heuvel komen. Daarom dwongen ze die andere man, die daar voorbijkwam, om Zijn kruis te dragen. Alleen Johannes vertelt ons dat Jezus Zijn eigen kruis droeg, en de andere evangeliën vertellen ons allemaal dat Simon van Cyrene Zijn kruis voor Hem droeg. Beide zijn dus duidelijk waar. Jezus moet het eerst gedragen hebben, en daarna moest iemand anders het om redenen waarnaar we eigenlijk alleen maar kunnen gissen de rest van de weg dragen. Het kwam er ongetwijfeld door dat Jezus te zwak bleek om het helemaal de heuvel op te dragen.

18

Alexander en Rufus, Simons zonen

Een interessante kanttekening bij Markus 15:21 is dat Markus over Simon, een man uit Cyrene, zegt dat hij de vader van Alexander en Rufus was. Een man wordt natuurlijk gewoonlijk niet aangeduid aan de hand van wie zijn zoons zijn, maar aan de hand van wie zijn ouders zijn. Met andere woorden, als er had gestaan: ‘Simon van Cyrene, de zoon van Rufus,’ dan zou dat voor Joden een heel gebruikelijke manier zijn geweest om iemand aan te duiden: een man en zijn vader, dus wie zijn vader was. Maar je zou een man eigenlijk nooit aanduiden aan de hand van wie zijn kinderen zijn, tenzij je verwacht dat je lezers zijn kinderen beter kennen dan de man zelf. Met andere woorden, de kinderen die bij het publiek bekend zijn, worden het referentiepunt waarmee wordt aangeduid wie deze man was. Hij was hun vader. Hij was de vader van Alexander en Rufus.

Wie waren Alexander en Rufus? Wie ze ook waren, ze waren blijkbaar bekend bij de christenen in Rome, want Markus was kennelijk in Rome en schreef voor een Romeins publiek. Weet je nog dat hij een Joodse munt omrekende naar een drachme, een Romeinse munt? Het is duidelijk dat hij schreef voor mensen die in Rome waren.

Blijkbaar kende de gemeente in Rome Alexander en Rufus. Om hun dus te laten weten wie de man was die het kruis droeg, wijst hij erop dat het de vader van die twee mannen was.

In Romeinen 16 schrijft Paulus aan de gemeente in Rome, en hij doet de groeten aan verschillende mensen van wie hij wist dat ze daar in de gemeente waren. In Romeinen 16:13 zegt hij:

Groet Rufus, de uitverkorene in de Heere, en zijn moeder en de mijne.

ROMEINEN 16:13

‘Zijn moeder en de mijne’ betekent niet dat Rufus en Paulus letterlijk broers waren, anders zou Paulus waarschijnlijk eerst zeggen: ‘Doe mijn moeder de groeten.’ Volgens mij zegt hij dat de moeder van Rufus ook als een moeder voor Paulus is. Rufus is een christen in Rome.

Is dit dezelfde Rufus wiens vader Simon van Cyrene is? Volgens mij wel. De reden dat ik dat zeg, is dat Rufus met geen enkele andere aanduiding wordt aangeduid. Er is maar één Rufus in de gemeente in Rome. Als er meerdere mannen met de naam Rufus in de gemeente in Rome waren geweest, zou je moeten aangeven welke Rufus: Rufus, de zoon van die-en-die, of Rufus die-en-die. Er staat eenvoudig:

Doe Rufus en zijn moeder de groeten, waarbij ook haar naam niet wordt genoemd. Er is één Rufus, en hij en zijn moeder zijn bekend zonder dat naar zijn vader wordt verwezen. Het is dus waarschijnlijk dezelfde Rufus in de gemeente in Rome naar wie Markus verwijst, en wiens vader Simon van Cyrene was.

Dat betekent dat de vrouw naar wie Paulus verwijst als zijn moeder — niet letterlijk, net zomin als Timotheüs letterlijk zijn zoon was — waarschijnlijk de vrouw van Simon van Cyrene was. Rufus was een christen die Paulus kende. Mogelijk kwam hij oorspronkelijk uit Jeruzalem en kende Paulus hem vandaar, want Paulus was nog nooit in Rome geweest. Deze Rufus is waarschijnlijk degene naar wie in Markus 15:21 wordt verwezen.

Die man kwam daar toevallig voorbij en wist misschien niet eens wie Jezus was. Hij kwam uit een ander land. Hij was waarschijnlijk een vrome Jood uit een ander land die voor het Pascha was gekomen, en misschien wist hij helemaal niet wie deze man was van wie hij het kruis droeg. Er staat dat hij daar gewoon voorbijkwam, en de Romeinen grepen hem vast en zeiden: 'Jij draagt het kruis.' Maar als dit de eerste keer was dat hij Jezus zag, lijkt het waarschijnlijk dat hij naar de kruisiging keek, of lang genoeg naar Jezus keek om onder de indruk te raken en zelf christen te worden, zodat zijn familie kennelijk later ook in de gemeente was.

19

Golgotha en de vervulde profetieën

Ze brachten Hem dus naar Golgotha, de Schedelplaats. Er staat in vers 23 dat ze Hem wijn vermengd met mirre te drinken gaven, maar Hij dronk die niet. Dat zou als pijnstillers dienen. Hoewel de Romeinen niet gul waren tegenover hun misdadigers, stonden ze vrouwen met een zacht hart toe om wijn en mirre, met elkaar vermengd, aan te bieden. Dat zou voor de mannen die gekruisigd werden als pijnstillers dienen. Maar Jezus weigerde die. Hij had Zijn discipelen gezegd dat Hij niet opnieuw van de vrucht van de wijnstok zou drinken totdat Hij die in het Koninkrijk zou drinken. Daarom wilde Hij die zelfs in dit geval niet aannemen om iets van de pijn te verlichten die Hij zou ondergaan.

In vers 24:

En toen zij Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn kleren: door het lot te werpen bepaalden zij wat ieder ervan nemen zou.

MARKUS 15:24

Wat interessant is, is dat Markus niet vermeldt dat dit een vervulling van profetie is. Het feit dat hij het niet vermeldt, betekent dat hij het niet verzint als een soort in scène gezette vervulling van profetie. Soms denken mensen dat al die profetieën waarvan wij zeggen dat Jezus ze heeft vervuld, gewoon verzinsels zijn. Dat de vroege gemeente wist wat de profeten hadden gezegd, en dat ze, toen ze het verhaal van Jezus vertelden,

verhalen verzonnen om het te laten lijken alsof Hij die profetieën had vervuld. Maar hier weten we dat dit Psalm 22:19 in de Nederlandse versnummering vervult (Psalm 22:18 in de nummering van de Engelse bron). Die psalm gaat over de kruisiging en vermeldt dat ze het lot werpen om Zijn kleren. Deze gebeurtenis vervulde dat. Maar Markus verwijst helemaal niet naar die vervulling, en dat is interessant. Het is bijna alsof Markus zich er niet van bewust is, of alsof hij het gewoon vertelt omdat het waar is. Hij vertelt het in elk geval niet om erop te wijzen dat het een profetie vervulde. Het gebeurde gewoon.

Het was nu het derde uur en zij kruisigden Hem. En het opschrift met de beschuldiging tegen Hem was boven Hem geschreven:

En het opschrift met Zijn beschuldiging was boven Hem geschreven: DE KONING VAN DE JODEN.

MARKUS 15:26

Ik geloof dat het in het Evangelie van Johannes is dat ons wordt verteld dat het opschrift in het Latijn, Grieks en Hebreeuws geschreven was, zodat iedereen die langskwam het kon zien. Toen maakten de Joden er bezwaar tegen en vroegen ze Pilatus het te veranderen, maar hij wilde het niet voor hen veranderen.

Er staat in vers 27:

En zij kruisigden met Hem twee misdadigers, een aan Zijn rechter- en een aan Zijn linker zijde.

MARKUS 15:27

Zo werd de Schrift vervuld die zegt:

Daarom zal Ik Hem veel toedelen, en machtigen zal Hij verdelen als buit, omdat Hij Zijn ziel heeft uitgestort in de dood, onder de overtreders is geteld, omdat Hij de zonden van velen gedragen heeft en voor de overtreders gebeden heeft.

JESAJA 53:12

Dat is Jesaja 53:12, en Jezus werd, als vervulling daarvan, onder de overtreders gerekend. Dat wil zeggen dat Hij bij Zijn kruisiging werd ingedeeld bij andere mannen die inderdaad overtreders waren.

De Alexandrijnse tekst laat vers 28 helemaal weg. Daardoor wordt de vervulling van Jesaja 53 in de Alexandrijnse tekst niet vermeld, net zoals de vervulling van Psalm 22:18 in vers 24 niet wordt vermeld. Of Markus deze regel in vers 28 werkelijk heeft geschreven, weten we niet. Het is mogelijk dat die later door een schriftgeleerde is toegevoegd. Het komt bij Markus niet zo vaak voor dat hij op de vervulling van profetie wijst. Mattheüs doet dat voortdurend, maar Markus doet het niet zo vaak. Het is dus niet duidelijk of Markus vers 28 heeft geschreven of niet, maar het is wel echt zo dat dit die Schrift vervult.

20

De spot met Jezus aan het kruis

En de voorbijgangers lasterden Hem en schudden hun hoofd en zeiden: Ha! U Die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, verlos Uzelf en kom van het kruis af! En evenzo spotten ook de overpriesters, samen met de schriftgeleerden, onder elkaar en zeiden: Anderen heeft Hij verlost, Zichzelf kan Hij niet verlossen. Laat de Christus, de Koning van Israël, nu van het kruis afkomen, opdat wij het zien en gaan geloven. Ook zij die met Hem gekruisigd waren, smaadden Hem.

MARKUS 15:29-32

Maar Jezus was nooit iemand die hun tekenen gaf wanneer ze om tekenen smeekten. Ze laten het klinken alsof ze zeiden: ‘Wilt U dat wij in U geloven? Bewijs het dan door van het kruis af te komen.’ Ze hadden moeten weten dat Hij dat kon. Hij had in de voorafgaande jaren genoeg wonderen gedaan die ze zelf hadden gezien en waarvan ze hadden gehoord. Ze hadden dus niet in twijfel moeten trekken of Hij iets wonderbaarlijks kon doen als Hij dat wilde.

Maar hun spot moet Hem bijzonder hebben gestoken, omdat Hij wist dat Hij het kon. Het zou al erg genoeg zijn als je gewoon in doodsangst aan een kruis hing en mensen je in het algemeen bespotten. Maar wanneer ze je bespotten en zeggen: ‘Als je werkelijk bent wie je zegt dat je bent, waarom kom je dan niet van het kruis af?’ en jij weet dat je het zou kunnen — je weet dat je twaalf legioenen engelen zou kunnen roepen en dat die zouden komen om je te bevrijden, maar je doet het niet — dan is daar nederigheid voor nodig. Je laat hen denken dat je een dwaas bent. Je laat hen denken dat je machteloos bent, terwijl je in werkelijkheid de situatie volledig beheerst.

Bedenk dat Jezus zei:

Niemand neemt het Mij af, maar Ik geef het uit Mijzelf; Ik heb macht het te geven, en heb macht het opnieuw te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen.

JOHANNES 10:18

Dat zei Hij in Johannes 10. Hij had hier de situatie in handen. Hij stond nooit terecht voor Pilatus. Pilatus stond terecht voor Jezus, en Pilatus werd schuldig bevonden. Pilatus doorstond die beproeving niet. Jezus was Degene Die de wereld in Zijn macht had, al leek dat misschien niet zo toen Hij aan het kruis genageld was. Jezus zei inderdaad dat Hij twaalf legioenen engelen kon roepen, maar Hij koos ervoor dat niet te doen.

Het is ook tergend om te horen dat Zijn woorden tegen Hem worden gebruikt en worden verdraaid. Ze zeiden tegen Hem: ‘Jij die de tempel afbreekt en hem in drie dagen weer opbouwt’ — alsof Hij dat werkelijk had gezegd — en als het ware: ‘Kijk eens hoe dwaas U er nu uitziet omdat U dat hebt gezegd.’ Maar Hij heeft dat nooit gezegd. Ook dat is hard voor je ego, wanneer mensen je bespotten om iets waarvan zij zeggen dat je het hebt gezegd en dat onjuist was, terwijl je het niet hebt gezegd. Hij heeft nooit gezegd dat Hij de tempel in drie dagen zou verwoesten. Maar Hij bleef daar gewoon hangen en onderging de beschimpingen.

Aan het einde van vers 32 staat zelfs:

En de mannen die samen met Hem gekruisigd waren, beschimpten Hem.

21

Wie waren de twee misdadigers?

In het begin deden ze dat inderdaad. In Lukas 23 lezen we natuurlijk dat een van hen tot inkeer kwam tijdens de zes uur waarin ze daar met Hem aan de kruisen in de zon hingen.

Wie waren deze twee mannen, en waarom werden ze samen met Hem gekruisigd? Dat wordt ons nooit verteld, maar ik heb mijn eigen theorie. Theorieën zijn theorieën; het hoeven geen feiten te zijn. Maar dit lijkt me interessant. Dit was een kruisiging die op het laatste moment plaatsvond. Die avond zou de sabbat beginnen. Het was geen geschikt moment om mensen te kruisigen. Waarom zou Pilatus deze twee mannen samen met Jezus kruisigen? Was hij hun terechtstelling al van plan en had hij Jezus eenvoudigweg bij de groep gevoegd? Dat is mogelijk. Maar ons wordt verteld dat Barabbas enkele vrienden bij zich had die samen met hem waren gearresteerd en met hem in de boeien werden gehouden. Dat is wat ons enkele verzen eerder werd verteld, toen hij in vers 7 werd genoemd. Er was iemand die Barabbas heette en die samen met zijn medeopstandelingen geboeid was, en zij hadden moord en opstand gepleegd. Nu ontsnapte Barabbas aan Pilatus, omdat Pilatus zich ertoe had verplicht één gevangene vrij te laten en het volk om Barabbas riep. Pilatus wilde Barabbas niet vrijlaten. Barabbas was een echte onruststoker voor Rome. Een opstandeling is iemand die probeert Rome omver te werpen. Hij is precies het soort man dat de Romeinen graag kruisigen. Barabbas glipte hem dus door de vingers.

Maar de vrienden van Barabbas zaten nog steeds in de boeien, en misschien waren zij degenen die samen met Jezus werden gekruisigd. Misschien dacht Pilatus: “Jullie verrotte Joden, jullie hebben Barabbas van mij losgekregen, maar ik zal jullie eens wat laten zien. Ik neem zijn twee vrienden en kruisig hen samen met jullie Koning. Zij zullen niet ontsnappen.” Ik weet het niet. Ze werden rovers genoemd, maar Barabbas werd in het Evangelie van Johannes ook een rover genoemd. Misschien waren zij een roversbende die ook bij een opstand betrokken raakte en iemand doodde. Er werden twee rovers gekruisigd, aan weerszijden van Hem één. Misschien waren het de vrienden van Barabbas, de metgezellen van Barabbas die samen met hem geboeid waren.

Dat is alleen maar een vermoeden. Het kan volkomen onjuist zijn. Maar als zij het waren, wijst dat op de mogelijkheid dat Pilatus enigszins geprikkeld was door het feit dat de Joden erin waren geslaagd Barabbas uit gevangenschap te krijgen. Daarom besloot hij hen uit wrok dwars te zitten door de vrienden van Barabbas toen en daar samen met Jezus te doden. Ik weet het niet. Misschien was het zo.

22

Een misdadiger komt tot inkeer

Maar de verandering van hart bij een van hen staat niet in Markus of Mattheüs opgetekend. Lukas tekent die echter wel op. In Lukas 23, het parallelle verslag, staat in vers 39:

En een van de misdadigers die daar hingen, lasterde Hem en zei:
Als U de Christus bent, verlos dan Uzelf en ons.

LUKAS 23:39

Maar de ander, die Hem eerder zelf ook had beledigd, had misschien enkele uren de tijd gehad om de houding van Christus te observeren en onder de indruk te raken van de mogelijkheid dat Hij werkelijk de Koning van de Joden was. Wie weet? Hij antwoordde en bestrafte de andere misdadiger met de woorden:

Maar de andere antwoordde en bestrafte hem: Vreest zelfs u God niet, nu u hetzelfde vonnis ondergaat? En wij toch rechtvaardig, want wij ontvangen straf overeenkomstig wat wij gedaan hebben, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.

LUKAS 23:40-41

Trouwens, deze mannen die in Markus 15:27 samen met Hem werden gekruisigd, worden in de Engelse vertaling die de spreker gebruikt „rovers” genoemd; de HSV noemt hen „misdadigers”. Als ze alleen maar rovers waren, is het niet waarschijnlijk dat ze kruisiging als de rechtvaardige straf voor hun daden zouden beschouwen.

Volgens de Joodse wet hoefde een rover slechts een betaling te doen en de mensen die hij had beroofd schadeloos te stellen. Als beroven het enige was wat ze hadden gedaan, lijkt het niet waarschijnlijk dat hij zou zeggen:

Wij verdienen het om zo te sterven. We krijgen de straf die we voor onze daden verdienen.

Hun daden omvatten duidelijk meer dan alleen beroving.

Vergeet niet dat Barabbas ook een rover werd genoemd, maar dat er ook van hem werd gezegd dat hij, samen met zijn vrienden, een opstandeling was en iemand die een moord had gepleegd. Hoewel deze mannen in Markus rovers worden genoemd, worden ze in Lukas dus misdadigers genoemd. Ze hadden inderdaad iets gedaan waarop de doodstraf stond, en zelfs een van hen gaf dat toe. Het was hoe dan ook te laat om te beweren dat je onschuldig was wanneer je eenmaal aan een kruis was genageld. Hij zei:

Wij ondergaan dit terecht, want we krijgen de straf die we voor onze daden verdienen, maar deze man heeft niets verkeerd gedaan.

23

Geloof in Jezus' toekomstige Koninkrijk

Toen zei hij tegen Jezus:

En hij zei tegen Jezus: Heere, denk aan mij, als U in Uw Koninkrijk gekomen bent.

LUKAS 23:42

Het is opmerkelijk dat hij dat zei terwijl zowel hij als Jezus op sterven lag. Toen Jezus stierf, gaven de discipelen de hoop op dat Hij een Koninkrijk zou krijgen. Ze voorzagen Zijn opstanding niet, hoewel Hij hun drie keer duidelijk had verteld dat die zou plaatsvinden. Ze verwachtten het niet. Toen het gebeurde, waren ze verrast en geloofden ze de berichten niet. Ze hadden de hoop vrijwel opgegeven.

Dat zeiden de twee mannen op de weg naar Emmaüs. Kennelijk deelden zij de opvatting van de andere apostelen toen ze Jezus na Zijn opstanding ontmoetten, maar niet wisten dat Hij het was. Hij zei:

Waarom zijn jullie zo verdrietig?

Zij antwoordden:

En de één, van wie de naam Kleopas was, antwoordde en zei tegen Hem: Bent U als enige een vreemdeling in Jeruzalem dat U niet weet welke dingen daar in deze dagen gebeurd zijn? En Hij zei tegen hen: Welke dan? En zij zeiden tegen Hem: De dingen met betrekking tot Jezus de Nazarener, Die een Profeet was, machtig in werken en woorden voor God en heel het volk; en hoe onze overpriesters en leiders Hem overgeleverd hebben om Hem ter dood te veroordelen, en Hem gekruisigd hebben. En wij hoopten dat Hij het was Die Israël zou verlossen. Maar al met al is het vandaag de derde dag sinds deze dingen gebeurd zijn. Maar ook hebben sommige vrouwen uit ons midden, die vroeg in de morgen bij het graf geweest zijn, ons versteld doen staan. En toen zij Zijn lichaam niet vonden, kwamen ze zeggen dat ze zelfs een verschijning van engelen gezien hadden, die zeiden dat Hij leeft. En sommigen van hen die bij ons waren, gingen naar het graf en troffen het ook zo aan als de vrouwen gezegd hadden, maar Hem zagen zij niet.

LUKAS 24:18-24

Het interessante is dat:

we hadden gehoopt betekent: “Nu niet meer. We hebben de hoop opgegeven zodra Hij stierf.” Zelfs de discipelen gaven, toen ze eenmaal zagen dat Hij dood was, hun geloof op dat Jezus de Koning was en zou gaan regeren. Deze man zag dat Jezus stervende was

en geloofde nog steeds dat Jezus een Koninkrijk zou krijgen.

Of hij geloofde dat dit in de hemel zou zijn, wat verbazingwekkend zou zijn aangezien de Joden geen duidelijke theologie over de hemel hadden, of dat hij geloofde dat Jezus misschien uit de dood zou opstaan, of wat hij ook geloofde, op de een of andere manier geloofde hij dat Jezus toch nog een Koninkrijk zou hebben, hoewel Hij die dag overduidelijk zou sterven. Zijn geloof was ongelooflijk. Jezus zei tegen hem:

En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.

LUKAS 23:43

24

Redding op het sterfbed en het paradijs

Deze man werd op het allerlaatste moment gered, op zijn sterfbed. We zouden kunnen zeggen dat dit een oprechte sterfbedbekering was. Voor zover ik zo snel kan bedenken, is dit het enige geval daarvan in de Schrift dat we kennen. Deze bekering leidde tot het behoud van een man die een misdadig leven had geleid en, voor zover wij weten, nog nooit ook maar één goede daad had verricht.

Zelfs nadat hij in Christus geloofde, werd hij niet gedoopt. Hij deed geen goede werken. Het enige wat hij deed, was uiting geven aan zijn geloof in Christus. En Christus zei:

Je bent gered. Vandaag ga je met Mij mee naar het paradijs.

En zo gebeurde het.

Waar is het Paradijs nu? Dat is een andere vraag. De Bijbel is daar niet zo duidelijk over. Er wordt eigenlijk meer dan één plaats Paradijs genoemd. De hof van Eden werd Paradijs genoemd. De hemel wordt in 2 Korinthe 12 Paradijs genoemd. Maar het lijkt ook waarschijnlijk dat Sheol, of Hades, waar de doden heen gaan, de plaats is waar Jezus na Zijn dood naartoe ging.

Sommige mensen geloven dat het Paradijs in deze uitspraak verwijst naar een andere afdeling van Sheol, waar behouden mensen na hun dood naartoe gingen, omdat ze nog niet naar de hemel konden gaan. Jezus was nog niet gestorven en opgestaan en had nog geen nieuwe en levende weg naar de aanwezigheid van God geopend, zoals Hij dat nu wel heeft gedaan. Waar is het Paradijs dus? Ik weet het niet, maar het is de plaats waar behouden mensen heen gaan, niet mensen die veroemd zijn. Deze man ging met Jezus naar het Paradijs en is nu bij Jezus, zelfs op dit moment.

Hoewel de man een volkomen onchristelijk leven had geleid, was zijn bekering in de laatste ogenblikken van zijn leven oprecht. Hij deed wel één goed werk: hij kwam voor Jezus op. Hij verdedigde Jezus tegen de beschuldigingen en de spot van zijn vriend. Hij koos de kant van Jezus tegenover zijn vriend en geloofde dat Jezus een Koninkrijk zou hebben, ook al leek Jezus er op dat moment allerm minst op weg naar een Koninkrijk.

Daarmee hebben we een aanzienlijk deel van dit hoofdstuk behandeld. We kunnen het hoofdstuk gemakkelijk in de volgende sessie afmaken en de dood en begrafenis van Jezus behandelen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 18:12
- Johannes 18:24
- Markus 15:1
- Markus 15:2
- Johannes 18:28
- Johannes 18:29-30
- Johannes 18:31
- Johannes 18:32
- Johannes 18:33
- Johannes 18:34
- Johannes 18:35
- Johannes 18:36

- Johannes 18:37
- Markus 15:3-5
- Lukas 23:4
- Lukas 23:3
- Lukas 23:5
- Markus 15:3
- Lukas 23:8
- Markus 15:4-5
- Markus 15:9
- Markus 15:26
- Mattheüs 27:19
- Markus 15:11-14
- Johannes 19:12
- Johannes 19:13
- Markus 15:15
- Markus 15:16-20
- Lukas 23:34
- Markus 15:21
- Johannes 19:15
- Johannes 19:17
- Romeinen 16:13
- Markus 15:24
- Markus 15:27
- Jesaja 53:12
- Markus 15:29-32
- Johannes 10:18
- Lukas 23:39
- Lukas 23:40-41
- Lukas 23:42
- Lukas 24:18-24
- Lukas 23:43

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.